

● בארצות הגוש המזרחי, מלבד בכרית-המועצות, הולכת ומתגשמת תוכנית לחיסולן המוחלט-למעט של הקהילות היהודיות, עליידי התרת עליה מוגברת לישראל. למרות נסיונותיהן של ממשלות ארצות אלה, לא הצליחו לבולל את יהודיהן והבעייה היהודית התעוררה פעם אחר פעם. אחת התוצאות היחידות של מדיניות זו: הגברה ניכרת של זרם העולים לישראל בשנה הבאה, עד כדי מחדים שלא נודעו מאז שנות קיומה הראשונות של המדינה. רמז להתפתחות בטוח ארוך: גם ברית-המועצות עשויה להגיע לאותה מסקנה, ולהתיר עלייה מסוימת.

● צפוי קיץ קשה לחקלאים, על אף הגשמים הניכרים שי ירדו בשבוע זה. כמות הגשמים לא הספיקה להציל את שדות הדרום, אך לעומת זאת שיפרה במידה מסוימת את מצב רזרבות המים התת-קרקעיות. יתכן גם שלא יהיה צורך להפעיל פיקוח חמור על השימוש במים בעונה הקרובה.

● תחול הפוגה בפעילותו של ראש ממשלת איטליה אמניו טורה פנפני, כמתווך במרחב, למרות שמעצמות המערב מעוניינות בתיווך זה והערבים לא התנגדו לו לאלתר. הסיבה היא איסלקית פנימית: ריב בין מפלגות הקואליציה, העשויה לשים קץ לכהונתו של פנפני כראש-הממשלה.

● עיראק תצטרף צעד נוסף בהתרחקותה מרע"ם, כאשר

עיים, שלא היו פעילים בסניפים היה קיים חשש כי לא ייבחרו בהם, חולקו 270 הצירים של תל-אביב בין הסניפים ובין התאים המקצועיים. תוצאות חלוקה זו, שני עשתה שוב באמצעות ועדה מרכזית, בה שלטו אנשי הגוש, שמספר הקולות הדרושים למועמד כדי להיבחר כציר, היה שונה בכל מקרה. אם בסניף אחד די היה לאדם לצבור 90 קולות כדי להשלח כציר לועזי, דה, הרי לאברהם עופר לא הספיקו אלה הקולות שקיבל בתא הפקידים.

יותר מזה: פנסק הבוחרים לא נקבע לפי כל תא מקצועי לחוד. נקבע פנסק בוחרים כללי, לכל התאים המקצועיים. כתוצאה מכך יכולו אנשי הגוש לתמרן ולהעביר קולות מתאים בהם לא היו למועמדיהם יריבים, לתאים בהם חששו שיריביהם יבחרו.

סיכס שבתי (סבי"י) סבת, שגילה השבוע עובדות אלה במאמר בהארץ: "מפא"י מדר ברת אלינו השכם והערב כשולגמיה מלאים יושר וצדק, אהבת הבריות ותוון אחרית"

העם

אורחים באחוזה

השבוע ניסה שר הוראר המפ"מי ישראל ברזילי להנהיג שינוי חשוב בשיטות העבר-דה של משרדו. בהוראה למיברקה, הורה השר כי יש מעתה לחלק את המיברקים גם בשבתות, ולא להשבית שירות חיוני ודחוף זה ל-24 שעות בשבוע. לכאורה, לא היה דבר פשוט יותר מאשר לבצע את הוראות השר. אלא שמנגנון משרד הוראר, שהוקם בימי כהונתו של שר דתי, התקומם נגד הגימה החילונית החד-שה — ממנהל המשרד חיים בן-מנחם ועד למחלקי המיברקים. שר-הדתות התערב בענין, והדבר הובא אף לפני ראש הממשלה עצמו. לבסוף ויתר ברזילי.

השיקול היה ברור: אמנם המפלגות הדתיות שוב אינן מיוצגות בממשלה, אך רכז שן אינו הפקר; עוד ישוב היום בו יהיו נחוצים להבטחת קיומה של קואליציה חד-שה. עד או מותר לשרים חילוניים לנהל את אחוות הדתיים, אבל אל להם חלילה לחשוב כי הם יכולים להתנהג בהן כבשלהם.

לגבי האזרח הרגיל, היה בפרשה זו לקח חשוב: שלטון שנבנה על קנוניה מפלגתית אינו יכול להשתנות עליידי קנוניה מפלגתית שניה. כי באוסף כבר מבצעת קנוניה שלי-שית, שתחזיר את הסדר הראשוני על כנו.

מפלגות

בחירות חופשיות מאד

ההפתעה הגדולה בבחירות הנגימיות של מפא"י, שהסתיימו לפני שבועיים, היתה כש-לונם של מספר מנהיגי קלוב-הצעירים בס-ניף תל-אביב. יותר מכל הפתיע כשלונם של אברהם עופר ואשר ידלין, שניים מצעירי מפא"י, שעד להופעתם של דיין ופרס בזירה המפלגתית נחשבו כמייצגים את ה"דור הצעיר במפלגה. גם עופר וגם ידלין לא זכו במספר קולות מספיק באיווריהם כדי לה-בחר כצירים לועזית המפלגה.

היה משהו מוזר בכשלון זה. קשה היה להניח שאמנם גברה השפעתם של אנשי הגוש של שרגא נצר עד כדי כך, שהצליחו לשכנע גם את בוחריהם של צעירי המפ"י לגה בעבר לא להצביע עוד עבורם. קשה היה להניח, שמאחורי מפלגתם של עופר וידלין וכמה מחבריהם לא הסתתר טכסיס סכני של אנשי הגוש.

השיטה. הפרצות שבשיטה שאיפשרו לאנשי הגוש, השליטים בסניף התל-אביבי וממילא בכל סניפי המשנה האיווריים, לכוון את קולות הבוחרים כרצונם:

● קיים חשש חמור שפנסק-הבוחרים בסניפים התל-אביביים לא היו אמיתיים. מספר משלמי מס-התבר במחוז תל-אביב היה 15 אלף, ואילו מספר בעלי זכות-הב-חירה היה כמעט כפול. מיפקד התברים, לפיו נקבעו פנסקי הבוחרים, נערך ללא פיקוח.

● בלילה שבין שני ימי הבחירות, נש-ארו הקלפיות בפיקוחם של אנשי ועדת הבחירות, שרובם היו אנשי הגוש.

● מעטפות הקולות הועברו מן הסניפים לועדה-המרכזית בבית-ארלוזורוב עליידי רץ, ללא פיקוח. אין לדעת אם כל הרצים הגיעו כשכל המעטפות המקוריות בידיהם.

● אחרי שבבחירות לועדה הקודמת נת-גלה כי, באחת הקלפיות היו כל רשימות המועמדים מסומנות באותה דיו ובאותו כתב-היד, ובקלפי אחרת נמצאה אמילו חבילת מעטפות כשהיא ארוזה במהודק יחד עם גומיה, ניתנה הפעם הוראה לערבב את הקר-לות מהקלפיות של הסניפים עם הקלפיות של התאים המקצועיים.

● הקולות נמנו בצורה הבאה: אדם אחד קרא את שמות המועמדים שצוינו עליידי-הבוחר ברשימת המועמדים. שני השגיח עליו, ושנים שרמו. את הרשימה עצמה קרעו, אלא שרוב הקרעים היו המבקרים שייכים לאותה סיעה של קורא הקולות, והיו מקרים שלא היו מבקרים. מאחר שרשימות ההצבעות נקראו, אין כיום כל אפשרות לבי-רר אם אמנם קרא הקורא את שם המועמד בו בחר הבוחר.

● אזהרה. פרצות חשודות וחשוכות אלה הופכות לחלונות מוארים, נוכח פרצה גדולה אחרת הנכללת בחוק-הבחירות הפנימית של מפא"י. מספר הצירים שכל סניף יכול היה לשלוח לועדה נקבע לפי מספר החב-רים שלו. בממוצע היו כל מאה חברים צריכים לשלוח ציר אחד. אולם קביעת זו היא פיקציה בלבד.

כדי לא לקפח את פעילי התאים המקצועיים

הזרה-הופ חיפאי

יפורסמו בקרוב פרטי האישום של סגן ראש הממשלה לשעבר, עבד אל-סאלם עארף, המואשם יחד עם ראשיד עלי אלי כילאני ומדינאים אחרים בתיכנון הפיכה פרודי"מית. גילויים אלה, אשר יהיו מלווים במסע תעמולה נגד שאיפותיו של גמאל עבד אל-נאצר להשתלט על כל מדינות ערב, יבואו בלחץ המפלגה הקומוניסטית בעיראק,

מחלק מן התגובה הקומוניסטית הכללית על הידוק היחסים בין רעים לבין המערב.

● מחלוקת שניה, המסתמנת באופס המרחבי, תפתח כי נראה בשורות התנועה הלאומית באלג'יריה. ממשלת צרפת תעשה בקרוב מאמצים מוגברים לפיוס האגף המתון של תנועת המרי האלג'ירית, תוך

ויתורים ניכרים מצד פאריס. במקרה זה עלולים להתייצב זה מול זה שני מנהיגים של התנועה הלאומית באלג'יריה: מסאלי האג, המשורר המזוקן הנחי שב לאחד מאבות המרד האלג'ירי ואשר שוחרר לפני שבוע ממעצר מסוים בצרפת; ופרחאת עבאס, ראש ממשלת אלג'יריה הגולה בקהיר, אשר לס-רות מתינות הכללית, ייצג את התביעות הקיצוניות של תנועת השיחור האלג'ירית.

● צפוי שינוי יסודי בעתיד הקרוב, בהרכבן של המועצות הדתיות במדינה. שר הדתות יעקב משה סולידאנו רואה את הסדר בעיה זאת כאחת הפעולות החשובות בתקופת כהונתו. עד כה התמנו חברי המועצות הדתיות על-פי מפתח פנימי של המפלגות הדתיות; הרב סולידאנו יבקש את השיטה המפלגתית, יקבע דרך חדשה בה יוצעו המועמדים לפי מפתח

עתי יחסי. במידה והרבנים הקטומיים לא יצליחו בבחירות מועמדים בקרב עדותיהם, ישמור לו שר הדתות את הזכות לסנות בעצמו את חברי המועצה הדתית, שמספרם בכל מקום שווה לזה של חברי המועצה הסקוטית.

● צעד נוסף בכיוון זה, המכוון לבטל את השפעת המפ"י לגות הדתיות על הבחירות: הרחבה ניכרת של פעולות הסתדרות בין הציבור הדתי, בעיקר מבין העולים החדשים, עליידי העסקת רבנים בתפקידי ייצוג, והקצבה מוגדלת של כספים לתמישי קודש שיחולקו חיים.

● ממשע זה בקרב הציבור הדתי מצפה מפא"י לתוצאה נוספת: חיזוק רגליה של חרות. במקרים רבים מורכבים אותם ריכוזים דתיים מעולי ארצות המזרח, אשר מפא"י רואה בהם מעוז פוטנציאלי של תנועת החרות. עליידי פעילות דתית ומתן עזרה חומרית, מקחה מפא"י לחשי-פיע על בוחרים אלה ולמנוע את הצטרפותם לחרות בבחירות הקרובות.

הימים, אמונה באדם ודבקות בדמוקרטיה, ומעל לכל תביעות לשיטה טובה יותר לבחירת מוסדותיהן של עיר ומדינה. הבחי-רות (של מפא"י) מלמדות אותנו הטוב איך התייחסה מפא"י ליריבים שבתוכה, וממי-לא גם איך תתיחס בעת בחירות כלליות וחלקיות ליריבים מבחוץ.

מפעלים

הלנה המייבה

התוספתן המזור, שנבנה מזה חודשים אחדים לעיני העוברים ושבים ממערב להיכל התרבות, יצא בשבוע הבא מאלמוניות: על פיתחו ייקבע בחגיגות השלט הביתן לאחי-נות עליגם הלנה רובינשטיין. האותיות הלנה רובינשטיין לא תהינה חייבות להיות גדולות כמו האותיות פרודיג מאן שבח-זית הבית הצמוד: הקוסמטיקאית המפורסמת קנתה את עולמה במחאה אתה, על סך 200 אלף ל"י, שהם מחצית מחיר הקמתו של הביתן החדש, לעומת חצי המיליון שהשקיע מאן באותיות שמו בהיכל-התרבות. את ה-מחצית האחרת גייס מנהלו של מוזיאון תל-אביב, אויגן קולב, בלהאות לזמן ארוך. כאשר ייכנס צופה-התערוכות לראשונה לאולם המרוח של הביתן החדש, יראה הוא חידוש מעניין אחד, שטרם נראה במוזיאונים בישראל: סידורי תאורה מיוחדים יאפשרו הסלת-אור מלאכותי מתאים על כל אחת מן התמונות.

כאשר תיטוש בימים הקרובים הלנה רובינשטיין את מפעלי התעשייה הענקיים שלה, ותבוא לישראל כדי לחנוך את הבית-הגושא את שמה, יציג מוזיאון תל-אביב, שהביתן החדש מהרה חלק ממנו, תע-רוכה מיוחדת של מיטב התמונות השמור-רות באסטו, ובתוכן שלוש תמונות שנת- (חמשך בעמוד 6)